

FUNKCJONOWANIE
SIECI BIBLIOTEK
PUBLICZNYCH
W WOJEWÓDZTWIE
MAŁOPOLSKIM
W 2009 ROKU

www.rajaska.info

Stan sieci

Sieć bibliotek publicznych województwa małopolskiego tworzyło na koniec 2009 r.:

- 188 bibliotek publicznych,
- 571 filii bibliotecznych.

Na terenie województwa funkcjonowało 81 filii i oddziałów dla dzieci oraz 53 punkty biblioteczne. 154 biblioteki z 480 filiami to samodzielne jednostki posiadające status instytucji kultury, a 34 biblioteki (wraz z 91 filiami) nadal działały w strukturach ośrodków kultury.

W 2009r.:

- wyłączono ze struktur ośrodków kultury 4 biblioteki: w Zielonkach z 2 filiami (powiat krakowski ziemski), Sułkowicach z 2 filiami (powiat myślenicki), Zembrzycach z 3 filiami (powiat suski), Gdowie z 1 filią (powiat wielicki),
- utworzono filię biblioteczną w Gliczarowie Dolnym gm. Biały Dunajec (pow. tatrzański),
- utworzono 4 punkty biblioteczne: 1 w gminie Gręboszów, 1 w gminie Szczucin (pow. dąbrowski), 1 w gminie Miechów, 1 w gminie Krynica (pow. nowosądecki),

W 2009 r. sieć bibliotek tworzyło 759 placówek.

- wznowiono działalność filii nr 4 Podgórskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie,

- zlikwidowano 2 filie w PiMBP w Olkuszu (jedna została całkowicie zlikwidowana, drugą połączono z Biblioteką Centralną),
- zlikwidowano 14 punktów bibliotecznych: 2 w gminie Bochnia, 1 w gminie Brzesko, 1 w gminie Gnojnik (pow. brzeski), 1 w gminie Pcim (pow. myślenicki), 5 w gminie Muszyna (pow. nowosądecki), 2 w gminie Olkusz, 2 w gminie Białe Dunajce (pow. tatrzański),
- zawieszono działalność filii nr 19 Podgórskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, oraz filii w Bobinie gm. Proszowice; w dalszym ciągu zawieszona jest działalność filii bibliotecznych: trzech w gminie Zembrzyce (powiat suski), jednej w gminie Bukowno (powiat olkuski).

Infrastruktura

W 2009 r. nastąpiły następujące zmiany w infrastrukturze bibliotek:

- 22 placówki pozyskały nowe lokale biblioteczne - w dwóch przypadkach była to zmiana na mniejsze pomieszczenia spowodowana rozpoczęciem remontu w dotychczas zajmowanych przez biblioteki lokalach,
- 15 placówek przeszło gruntowny remont,
- prawie 80 bibliotek przeszło mniejsze remonty i modernizację,
- trwa budowa 4 nowych bibliotek: w Brzesku, Chrzanowie, Oświęcimiu i Pałeczniczy.

Pomimo przeprowadzanych remontów i adaptacji czy budowy nowych budynków nadal wiele bibliotek odczuwa potrzebę poprawy estetyki wnętrza lub zmiany zajmowanych pomieszczeń. Lokale są ciasne, słabo ogrzewane, bez możliwości rozbudowy i dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynki, które zostały zaadaptowane dla potrzeb bibliotek kilkadziesiąt lat temu, nie spełniają standardów oraz wymogów współczesności. W części bibliotek brakuje telefonów, łączy internetowych i ze względu na usytuowanie często nie ma możliwości ich podłączenia. Brak odpowiednich pomieszczeń uniemożliwia prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej - placówki często nie mają miejsca na zorganizowanie spotkania dla większej grupy osób, czy odpowiedniej ekspozycji materiałów prezentowanych na organizowanych wystawach. Z powodu braku prawa własności lokali bibliotecznych nie ma możliwości pozyskania dodatkowych środków na ich modernizację.

Zmiany w funkcjonowaniu bibliotek powiatowych

W 2009 r. w województwie małopolskim działały 24 biblioteki powiatowe.

PBP W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ

Powołana w 2008 r. Powiatowa Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Tarnowskiej w roku 2009 rozpoczęła obsługę czytelników. Zaczęto również prowadzić w niej prace nad katalogowaniem elektronicznym księgozbioru.

NOWOHUCKA BP

W 2009 r. rozszerzono profil jej działalności - Biblioteka Główna realizowała zadania Punktu Informacji Biznesowej i Europejskiej oraz współrealizowała Program Małopolskie Euro – Info, Filia nr 2 realizowała zadania Nowohuckiej Biblioteki Cyfrowej, Filia nr 4 realizowała zadania obsługi osób niewidomych i słabowidzących oraz seniorów dzięki utworzeniu Oddziału Książki Mówionej (październik 2009), Filia nr 8 realizowała zadania związane z działalnością Centrum Wiedzy o Regionie, które zajmuje się m.in. opracowywaniem bibliografii regionalnej Nowej Huty oraz gromadzeniem i udostępnianiem dokumentów życia społecznego (wrzesień 2009).

PiMBP W OLKUSZU

W 2009 r. w strukturze PiMBP w Olkuszu wyodrębniony został Dział Bibliograficzno-Informacyjny. Biblioteka rozpoczęła wydawanie czasopisma „Ilcusiana” (półrocznik), którego głównym celem jest prezentowanie artykułów popularnonaukowych sięgających do źródeł historycznych i poświęconych tematyce historyczno-kulturalnej regionu olkuskiego.

Biblioteki woj. małopolskiego posiadające status instytucji kultury

- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Alwerni (+ 5 filii),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Andrychowie (+6 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Babicach (+ 4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Białym Dunajcu,
- Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Bieczu (+4 filie),
- Biblioteka Publiczna Gminy Biskupice,
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Wiktora w Bochni (+6 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna im. Waśniewskich w Bolesławiu - pow. Olkusz (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Bolesławiu (pow. Dąbrowa Tarnowska),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Borzęcinie (+2 filie),
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Brzesku (+7 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Brzeźnicy (+5 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Bystrej Podhalańskiej,
- Gminna Biblioteka Publiczna im. M. Ćwiżewiczowej w Bukowinie Tatrzańskiej (+4 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Bukownie (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Charsznicy,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Chełmcu (+7 filii),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie (+9 filii),
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Ciężkowicach (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Dunajcu (+9 filii),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Czchowie (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Czernichowie (+4 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Kozaczkowej w Dąbrowie Tarnowskiej (+4 filie),
- Powiatowa Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Bergelówny w Dobczycach,
- Gminny Ośrodek Kultury - Biblioteka Publiczna w Dobrej (+2 filie),

- Gminna Biblioteka Publiczna w Drwini (+2 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Gorlicach im. S. Gabryela (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gdowie (+1 filia),
- Biblioteka Publiczna Gminy Oświęcim z/s w Grojcu (+5 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gromniku (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gródku n. Dunajcem (+1 filia),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Grybowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Grybowie z/s w Stróżach (+9 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Iwanowicach (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Iwkowej (+1 filia),
- Orawska Biblioteka Publiczna w Jabłonce (+5 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Staboszowie z/s w Janowicach (+2 filie),
- Powiatowa i Gminna Biblioteka Publiczna w Jerzmanowicach (+3 filie),
- Biblioteka Publiczna Gminy Jodłownik (+4 filie),
- Biblioteka Miejska w Jordanowie,
- Biblioteka Publiczna w Kalwarii Zebrzydowskiej im. S. Wyspiańskiego (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kamionce Wielkiej (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kętach (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kluszkowcach (+5 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kłaju (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna Kocmyrzów-Luborzyca (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Koniuszy (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Koszycach,

- Gminna Biblioteka Publiczna Kościelisko (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kozłowie (+2 filie),
- Krowoderska Biblioteka Publiczna (m. Kraków) (+14 filii),
- Nowohucka Biblioteka Publiczna (m. Kraków) (+10 filii),
- Podgórska Biblioteka Publiczna (m. Kraków) (+22 filie),
- Śródmiejska Biblioteka Publiczna (m. Kraków) (+17 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Krościenku n. Dunajcem (+2 filie),
- Biblioteka Publiczna Gminy Krynica-Zdrój (+4 filie),
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. K. Wyki w Krzeszowicach (+8 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Książu Wielkim,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lanckoronie (+3 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Libiążu (+3 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Limanowej (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Limanowa z/s w Starej Wsi (+7 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Murowanej (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lisiej Górze (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Liszkach (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lubniu (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łabowej (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łapanowie (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łapszach Niżnych (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łącku (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łososinie Dolnej z/s w Tęgoborzy (+1 filia),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Podhalańskim (+5 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Mędrzechowie (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Michałowicach (+2 filie),
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Fihel w Miechowie (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna – Mszana Dolna z/s w Kasince Małej (+7 filii),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Mszanie Dolnej,

- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Uzdrawiskowej w Muszynie (+3 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Myślenicach (+6 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Nawojowej (+2 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Niedźwiedziu,
- Biblioteka Publiczna im. T. Biernata w Niepołomicach (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Brzesku,
- Sąddecka Biblioteka Publiczna im. J. Szujskiego w Nowym Sączu (+7 filii),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Targu (+2 filie),
- Biblioteka Publiczna Gminy Nowy Targ z/s w Łopusznej (+12 filii),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Wiśniczu (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Ochotnicy Dolnej (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Oleśnie (+2 filie),
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Olkuszu (+10 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Osieku (+1 filia),
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Ł. Górnickiego w Oświęcimiu (+6 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Budzowie z/s w Palczy (+5 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Pątecznicy,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Pcimiu (+2 filie),
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Piwnicznej-Zdroju (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Pleśnej (+4 filie),
- Biblioteka Gminna w Podegrodziu (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Poroninie (+3 filie),
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Proszowicach (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Przeciszowie (+1 filia),

- Gminna Biblioteka Publiczna w Rabie Wyżnej (+2 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Rabce-Zdroju,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Raciechowicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Raclawicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Radgoszczy,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Radziemicach (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Ropie(+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Ryglicach (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rytrze,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rzepienniku Strzyżewskim (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Sękowej,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Sieprawiu (+1 filia),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Skawinie (+6 filii),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Słomnikach (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Słopnicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Spytkowicach (pow. Nowy Targ),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Spytkowicach (pow. Wadowice) (+2 filie),
- Powiatowa i Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. W. Bazieliha w Starym Sączu(+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Stryszawie,
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Suchej Beskidzkiej (+2 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Sułkowicach (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Szaflarach (+1 filia),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Szczawnicy,
- Biblioteka Miejska w Świątnikach Górnych (+1 filia),
- Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Słowackiego w Tarnowie (+11 filii),
- Biblioteka Publiczna Gminy Tarnów w Zgłobicach (+2 filie),
- Biblioteka Samorządowa Gminy Tokarnia,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Trzcianie (+3 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Asnyka w Trzebini (+12 filii),
- Biblioteka Publiczna w Tuchowie (+2 filie),
- Biblioteka Publiczna Gminy Tymbark,

- Gminna Biblioteka Publiczna w Uściu Gorlickim (+3 filie),
- Wadowicka Biblioteka Publiczna (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wawrzeńczycach (+2 filie),
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Wieliczce (+8 filii),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wielkiej Wsi (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wieprzu (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzchosławicach (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wietrzychowicach (+1 filia),
- Biblioteka Publiczna Gminy Wiśniowa (+1 filia),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wojniczu (+3 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Wolbromiu (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Zakliczynie (+4 filie),
- Miejska Biblioteka Publiczna im. S. Żeromskiego w Zakopanem (+3 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Zawoi (+2 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Zembrzycach (+3 filie zawieszono),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Zielonkach (+2 filie),
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Żabnie (+4 filie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Żegocinie (+1 filia).

Biblioteki woj. małopolskiego połączone z ośrodkami kultury

- Centrum Kultury - Biblioteka Publiczna w Bobowej (+2 filie),
- Gminne Centrum Kultury, Czytelnictwa i Sportu - Gminna Biblioteka Publiczna w Bochni z/s w Łapczycy (+7 filii),
- Biblioteka Publiczna Ośrodka Kultury w Brzeszczach (+7 filii),
- Biblioteka Publiczna Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku (+3 filie),
- Ośrodek Kultury Gminy Gorlice. Biblioteka w Dominikowicach (+3 filie),
- Centrum Kultury - Gminna Biblioteka Publiczna w Gnojniku (+2 filie),
- Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza im. ks. dra J. Piekoszowskiego (+1 filia),
- Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa - Gminna Biblioteka Publiczna w Gręboszowie,
- Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Biblioteka Publiczna w Kamienicy (+2 filie),
- Gminny Ośrodek Kultury - Biblioteka Publiczna Gminy Klucze z/s w Jaroszewcu (+1 filia),
- Centrum Kultury - Centrum Kultury – Biblioteka w Korzennej (+6 filii),
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki. Biblioteka Publiczna w Laskowej (+1 filia),
- Gminne Centrum Kultury - Biblioteka Publiczna w Lipinkach (+2 filie),
- Gminny Ośrodek Kultury w Łukowicy - Biblioteka Publiczna (+1 filia),
- Gminne Centrum Kultury - Biblioteka Publiczna im. M. Czuchnowskiego w Łuźnej (+2 filie),
- Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Biblioteka Publiczna w Mogilanach (+1 filia),
- Ośrodek Kultury i Biblioteki – Biblioteka Publiczna w Moszczenicy (+1 filia),
- Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa - Gminna Biblioteka Publiczna w Mucharzu (+3 filie),
- Gminny Ośrodek Kultury w Jordanowie – Filia w Osielcu (+4 filie),
- Gminne Centrum Kultury - Gminna Biblioteka Publiczna w Polance Wielkiej,

- Dębińskie Centrum Kultury - Biblioteka Publiczna Gminy Dębno z/s w Porąbce Uszewskiej (+4 filie),
- Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa - Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowie (+4 filie),
- Gminne Centrum Kultury, Czytelnictwa i Sportu - Biblioteka Publiczna w Rzeźawie (+3 filie),
- Dom Kultury - Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skale (+2 filie),
- Gminne Centrum Kultury i Bibliotek – Biblioteka Publiczna w Skrzyszowie (+3 filie),
- Gminny Ośrodek Kultury - Biblioteka Publiczna w Stryszowie z/s w Stroniu (+3 filie),
- Centrum Kultury - Biblioteka Publiczna w Sułoszowej (+1 filia),
- Samorządowe Centrum Kultury i Bibliotek - Gminna Biblioteka Publiczna w Szczucinie (+4 filie),
- Gminne Centrum Kultury, Czytelnictwa i Sportu - Gminna Biblioteka Publiczna w Szczurowej (+5 filii),
- Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa - Gminna Biblioteka Publiczna w Szerzynie (+3 filie),
- Ośrodek Kultury - Biblioteka Publiczna w Tomicach (+3 filie),
- Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury - Biblioteka Publiczna w Trzyciążu (+1 filia),
- Samorządowe Centrum Kultury i Promocji Gminy - Gminna Biblioteka Publiczna w Zabierzowie (+3 filie),
- Ośrodek Kultury - Biblioteka Publiczna w Zatorze (+3 filie).

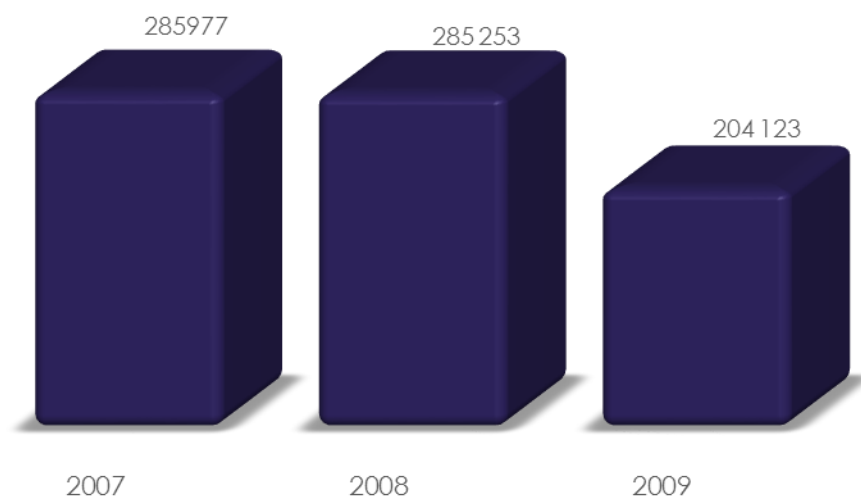
Zbiory biblioteczne

W bibliotekach publicznych woj. małopolskiego w 2009 r. zakupiono:

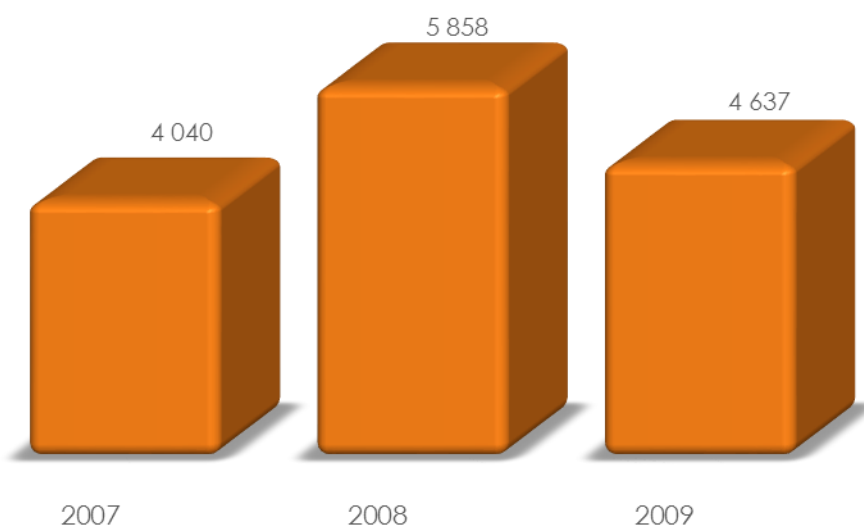
- 204 123 książki (w tym 53 128 z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- 4 637 zbiorów specjalnych.

Zakup zbiorów biblioteczných w 2009 r. był dużo mniejszy niż w roku 2008 – o ponad 82 tys. woluminów (82 351 egz.). Wynikało to przede wszystkim ze znacznego obniżenia dotacji z MK na zakup zbiorów, a dotyczyło zarówno książek (mniej o 81 131 egz.), jak i zbiorów specjalnych (mniej o 1 221 egz.).

Zakup książek w latach 2007 - 2009
(w woluminach)

Zakup zbiorów specjalnych w latach 2007 - 2009
(w woluminach)

Ze zbiorów bibliotecznych wycofano:

- 336 860 książek,
- 1 038 czasopism,
- 1 773 zbiory specjalne.

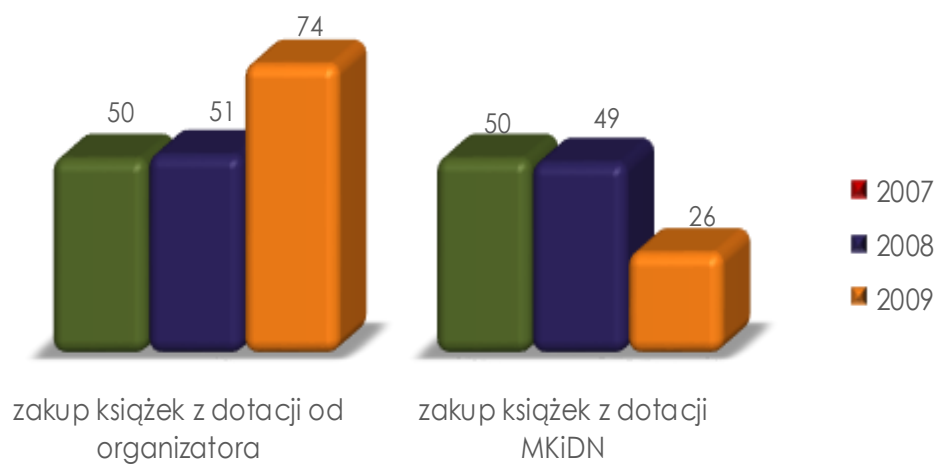
Ogółem stan zbiorów w bibliotekach woj. małopolskiego na koniec roku 2009 wynosił 10 922 168 egzemplarzy w tym:

- 10 620 718 książek,
- 238 107 zbiory specjalne,
- 63 343 czasopisma oprawne.

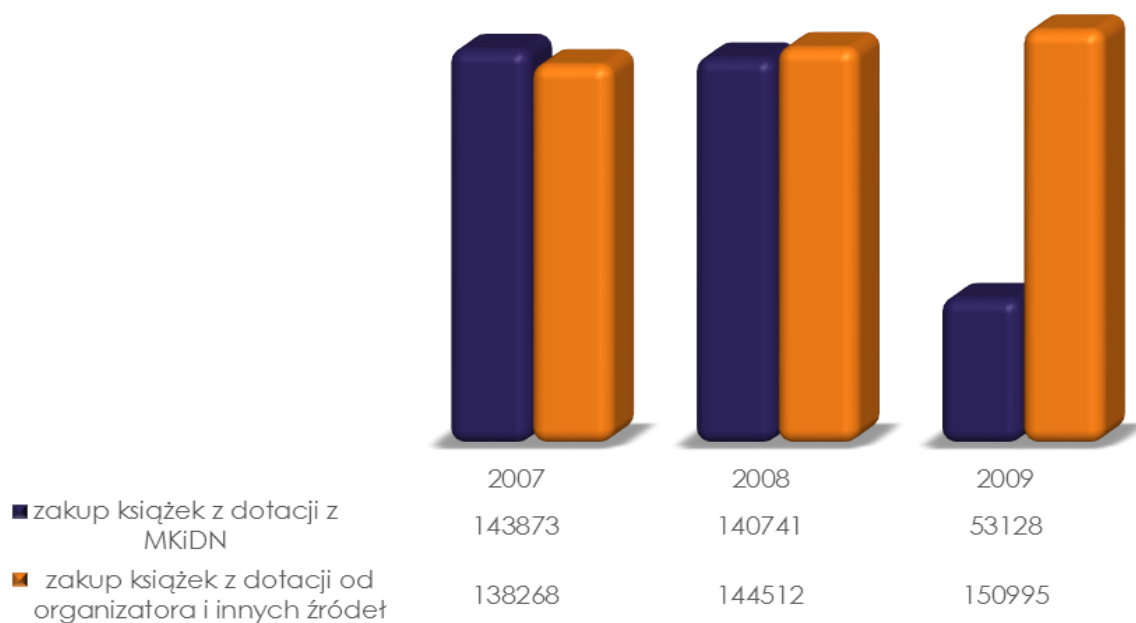
Ogromny spadek liczby książek zakupionych z dotacji z MKiDN spowodował, że mimo utrzymującego się od dwóch lat zwiększania nakładów na zakup książek przez organizatorów bibliotek, spada liczba zakupionych materiałów. Dotacje organizatorów nie pozwalają bibliotekom na zaspokojenie wszystkich potrzeb czytelników. Niejednokrotnie placówki odczuwają brak środków na prowadzenie działalności statutowej, remonty i modernizacje zajmowanych lokali, czy zakup wyposażenia. Dotacja z MKiDN pozwala bibliotekom na uzupełnienie zbiorów w podstawowym stopniu, jej znaczne ograniczenie przełożyło się na brak nowości wydawniczych w zbiorach bibliotek publicznych, co z kolei może doprowadzić do spadku liczby czytelników zniechęconych tym, że nie znajdują interesujących ich materiałów.

Procentowy podział zakupów książek
ze względu na źródło finansowania w latach 2007 - 2009

Zestawienie liczby zakupionych książek w zależności od źródła finansowania w latach 2007 - 2009 (w woluminach)

Czytelnictwo

Liczba czytelników bibliotek publicznych województwa małopolskiego w 2009 r. wynosiła 665 566 osób, co stanowi nieco ponad 20% (20,21 %) mieszkańców woj. małopolskiego i jest mniejsza w stosunku do roku poprzedniego o 126 osób.

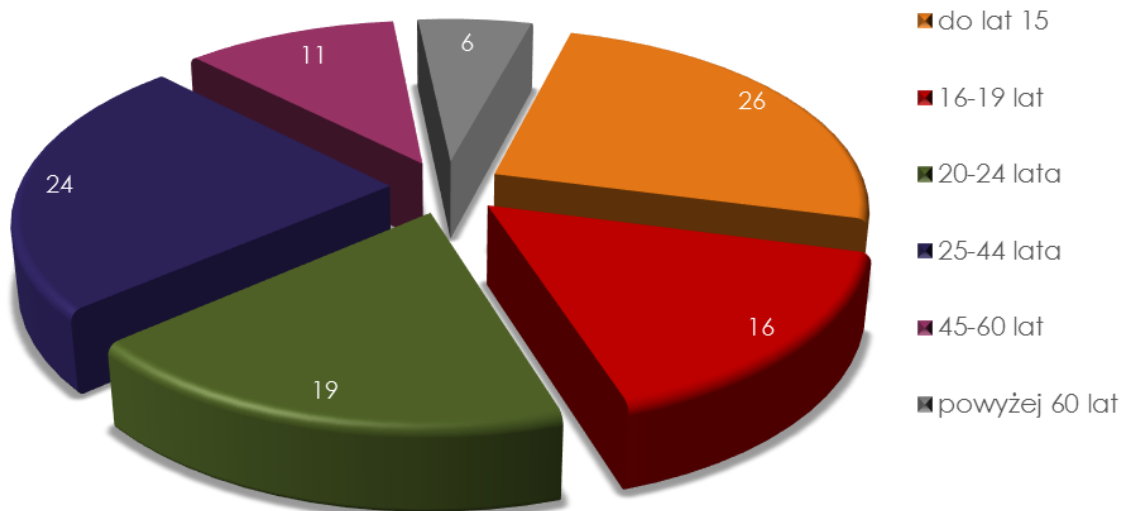
W 9 powiatach (olkuskim, gorlickim, wadowickim, dąbrowskim, krakowskim, wielickim, proszowickim, miechowskim oraz mieście Nowy Sącz) odnotowano wzrost liczby osób korzystających z biblioteki. Warto podkreślić, że pięć z wyżej wymienionych powiatów (olkuski, gorlicki, miasto Nowy Sącz, wadowicki i dąbrowski) utrzymało tendencję wzrostową od 2008 r.

Biblioteką, która zanotowała największy wzrost liczby czytelników była PiM-BP w Olkuszu - zwiększyła ona liczbę użytkowników w stosunku do roku poprzedniego o ponad 2 000 osób. Duży wzrost liczby korzystających odnotowały również: Wadowicka Biblioteka Publiczna i Sądecka Biblioteka Publiczna.

Od kilku lat utrzymuje się tendencja spadkowa wśród czytelników w wieku 16 - 19 lat - ich liczba w 2009 r. spadła w porównaniu do roku 2008 o ponad 5,5 tys. (5 620). Spadek liczby użytkowników bibliotek odnotowano również w przedziałach wiekowych do lat 15 (4 479) oraz 20 - 24 lata (884). Wzrost liczby korzystających z bibliotek w stosunku do roku poprzedniego odnotowano we wszystkich kategoriach czytelników w wieku powyżej 25 lat. W największej kategorii, obejmującej czytelników w wieku 25 - 44 lata - odnotowano wzrost o ponad 5 800 osób.

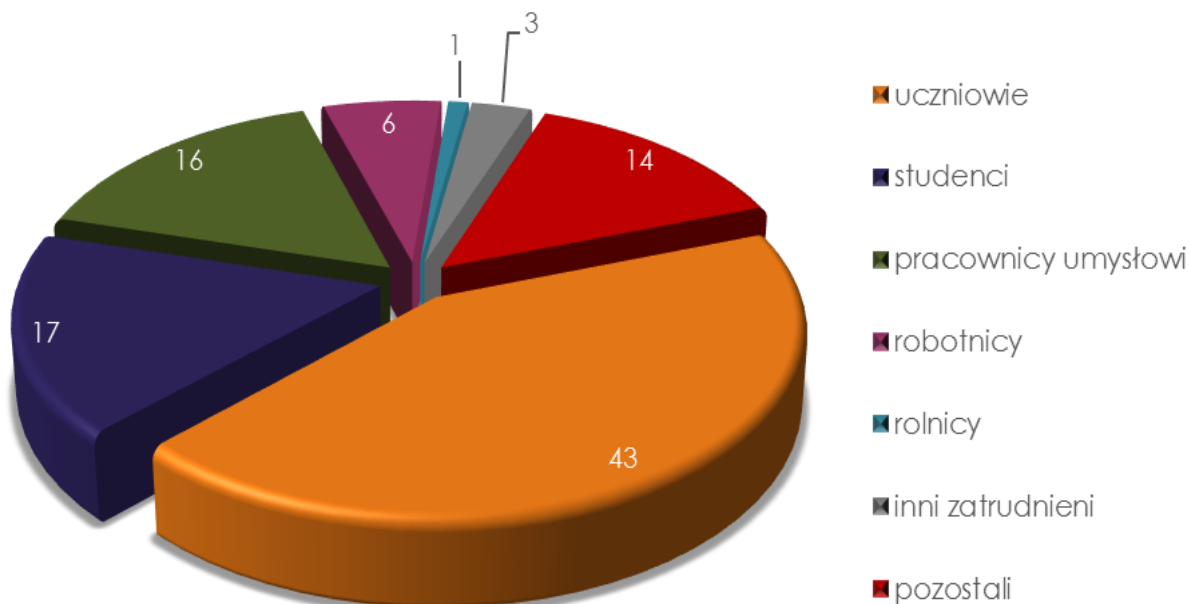

Czytelnicy według wieku (w %)

Jeśli wziąć pod uwagę podział czytelników ze względu na wykonywane zajęcie, największy spadek liczby użytkowników bibliotek odnotowano wśród uczniów – o prawie 10 tys. (9 234), spadła również liczba rolników o 336 osób, natomiast pozostałe kategorie wykazują wzrost: największy pracownicy umysłowi prawie 4 tys. (3 912) i pozostali – o ponad 2 tys. (2 063).

Czytelnicy według zajęcia (w %)

Kategorią dominującą w bibliotekach publicznych woj. małopolskiego pozostają czytelnicy do lat 15 (25% czytelników) oraz uczniowie (43% czytelników).

Wypożyczenia

W 2009 r., podobnie jak w roku poprzednim, czytelnicy bibliotek publicznych woj. małopolskiego korzystali w nich głównie z możliwości wypożyczenia książek - ich udostępnianie stanowi 85 % wszystkich udostępnień, na drugim miejscu znajdują się czasopisma - 9 %, a na końcu zbiory specjalne - 6 % udostępnionych materiałów.

Niestety od kilku lat utrzymuje się spadek liczby udostępnionych materiałów. Tendencja ta utrzymała się również w roku 2009 - spadek wyniósł ponad 200 tys. (204 995) udostępnionych materiałów. Dotyczy to przede wszystkim materiałów wypożyczanych na zewnątrz - spadek o 193 820 dokumentów, udostępnianych na miejscu - 11-175 dokumentów. Warto jednak zauważyć, że spadek nie jest już tak duży jak ubiegłoroczny - kiedy odnotowaliśmy ogółem spadek o ponad pół miliona (504 936) udostępnionych pozycji.

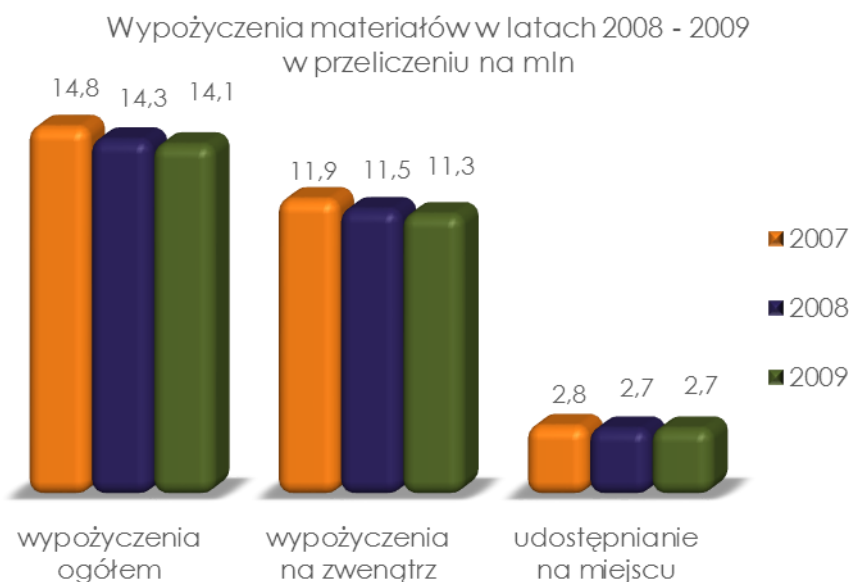
Jeśli weźmiemy pod uwagę rodzaj udostępnianych dokumentów, największy spadek nastąpił w liczbie udostępnionych książek - o ponad 200 tys. (222 891) i w przeważającej części dotyczy to książek wypożyczanych na zewnątrz - ponad 16-160 tys. (166 015).

Liczba udostępnionych czasopism ogółem spadła o 132 wol. , przy czym w głównej mierze dotyczy to czasopism wypożyczanych oraz oprawnych udostępnianych na miejscu (wypożyczenia czasopism oprawnych - 404, nieoprawnych - 22 901, udostępnienia czasopism oprawnych - 19 046). W stosunku do roku 2008 wzrosła natomiast liczba czasopism nieoprawnych udostępnianych na miejscu - o ponad 42 tys. tytułów (42 219).

W przypadku zbiorów specjalnych odnotowano spadek liczby wypożyczeń o 4,5 tys. oraz duży wzrost liczby dokumentów udostępnionych na miejscu – o ponad 22,5 tys. (22 528). Dotyczy to w dużej mierze dokumentów elektronicznych, których udostępnianie zwiększyło się o prawie 19 tys. (18 884)

Największy wzrost liczby wypożyczeń odnotował po raz kolejny powiat wadowicki, poza nim wzrost liczby udostępnionych materiałów odnotowały powiaty: gorlicki, olkuski, miasto Nowy Sącz, tarnowski, wielicki, nowotarski, proszowicki, dąbrowski..

Usługi on-line

W obszarze usług oferowanych on-line (Małopolska Biblioteka Cyfrowa-MBC, Fidkar Małopolski - multiwyszukiwarka baz bibliograficznych i katalogowych):

- MAŁOPOLSKA BIBLIOTEKA CYFROWA – całkowita liczba wizyt: 272 651, liczba dodanych dokumentów: 5 447, liczba publikacji na koniec 2009 r.: 19 939.
- FIDKAR MAŁOPOLSKI – całkowita liczba wizyt: 30 296, liczba baz danych dodanych do serwisów BR@Ma, RK@M, KR@K: 9.

Obsługa specjalnych grup użytkowników

118 placówek w województwie małopolskim można uznać za przyjazne dla niepełnosprawnych ruchowo, sprowadza się to jednak w dużej części do funkcjonowania w tych bibliotekach podjazdów dla niepełnosprawnych.

Przeważająca liczba bibliotek zapewnia specjalnym grupom czytelników lekturę dostarczając ją w razie potrzeby do domów - za pośrednictwem członków rodziny, sąsiadów.

Wiele placówek prowadzi obsługę czytelników niewidomych i słabowidzących udostępniając zbiory tzw. książki mówionej (PiMBP w Bochni, PiMBP w Brzesku, MBP w Trzebini, MBP w Chrzanowie, MBP w Dąbrowie Tranowskiej, Nowohucka BP w Krakowie PBP w Limanowej, PiMBP w Olkuszu, MBP w Oświęcimiu, MBP w Bukownie, MBP w Nowym Targu, MBP w Rabce, MBP w Zakopanem, Wadowicka BP, MBP w Andrychowie, MBP w Tarnowie, PiMBP w Miechowie, MBP w Myślenicach, Sądecka BP, M-GBP w Krynicy, GBP w Radłowie, PiMBP w Wieliczce).

Przy bibliotekach w woj. małopolskim działają związki i stowarzyszenia, które starają się ułatwić swoim członkom dotarcie do interesującej literatury. Wiele placówek nawiązało współpracę ze świetlicami socjoterapeutycznymi, domami pomocy społecznej,

warsztatami terapii zajęciowej, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, z którymi prowadzą wspólne zajęcia (PiMBP w Bochni, MBP w Brzesku, Nowohucka BP, PiMBP w Miechowie i filia w Zagorzycach, MBP w Chrzanowie, GBP w Bolesławiu, Krowoderska Biblioteka Publiczna, Wadowicka BP, BP w Kalwarii Zebrzydowskiej, MBP w Andrychowie, MBP w Tarnowie, MBP w Nowym Targu, Sądecka BP, GBP w Kamionce Wielkiej, MBP w Oświęcimiu, GBP w Lisiej Górze, GBP w Radłowie). W miarę możliwości finansowych i organizacyjnych biblioteki obejmujące swoim zasięgiem tereny, na których znajdują się szpitale (Filia nr 5 PiMBP w Bochni, PiMBP w Brzesku, PiMBP w Olkusz, MBP w Tarnowie, BP w Tuchowie, PiMBP w Suchej Beskidzkiej) prowadzą w nich filie lub punkty biblioteczne.

Komputeryzacja bibliotek

Spośród wszystkich 759 placówek w woj. małopolskim na koniec 2009 r.:

- 619 bibliotek posiadało przynajmniej jeden komputer,
- 544 biblioteki miały dostęp do internetu,
- 486 bibliotek dawało czytelnikom możliwość korzystania z internetu,
- 452 biblioteki wykorzystywały programy biblioteczne,
- 227 bibliotek udostępniało katalog biblioteczny on-line,
- 80 bibliotek prowadziło komputerową ewidencję udostępnień.

Nie podjęto komputeryzacji w 1 bibliotece i w 139 filiach w województwie. Wszystkie biblioteki przewidują komputeryzację w najbliższym czasie w miarę pozyskania środków finansowych.

W bibliotekach małopolskich w 2009 r. wykorzystywane były następujące programy biblioteczne: PROLIB, SOWA, LIBRA, MAK, PATRON, ISIS, SIB, inne.

Blisko połowa placówek (48 %) pracowała w programie MAK, na drugim miejscu znalazł się program SOWA (wykorzystywany przez 25% bibliotek), w dalszej kolejności LIBRA (20%), PATRON (4,6%). Pozostałe programy wykorzystywane były przez 2-3 placówki w województwie.

REGION
OBRAZ Gorlicki
DOROŚLI WIELICKI
KRAKOWSKIKATALOGI
Dąbrowski BEZPŁATNE
CZASOPISMA
INFORMACJA
AUDIOBOOKI
Myślenicki
MAŁOPOLSKA
EDUKACYJNE
CZYTELNICZTWO
BAZY AKTYWNOŚĆ
TARNÓW DIGITALIZACJA
GRY ATRZAŃSKI
KSIĄŻKI MYŚLENICKI
PARTNERSTWO
INNOWACJE
LIMANOWSKI
ZAWODOWA
WADOWICKI
ARTETEK
BIZNESNAUKA
MIECHOWSKI
TELEKTUALNY
NOWOTARSKI
MŁODZIEŻ
SPOTKANIA
GORLICKI
KOMIKSY
SUSKI

KULTURA
KRAKÓW
BOCHEŃSKI
OPRACOWANIE
SZTUKA
ZABAWY
MUZYKA
BADANIA
AUTORZY
SĄCZ
KWERENDY
Miechowski
WARSZTATY
INTEGRACJA
DZIECI
CHYZANOWSKI
TARNOWSKI
Limanowski
Brzeski
FILMY
BRZESKI
KAPITAŁ
EDUKACJA
DABROWSKI
KWERENDY
Miechowski
WARSZTATY
INTEGRACJA
DZIECI
CHYZANOWSKI
TARNOWSKI
Limanowski
Brzeski
FILMY
BRZESKI
KAPITAŁ
EDUKACJA
DABROWSKI
KWERENDY
Miechowski
WARSZTATY
INTEGRACJA
DZIECI
CHYZANOWSKI
TARNOWSKI
Limanowski
Brzeski
FILMY
BRZESKI

Bocheński
Chrzanowski
BIBLIOTEKA
Bocheński
Kraków
Słowo
DANYCH
OLKUSKINOWY

Zdjęcia wykorzystane w opracowaniu pochodzą z archiwów bibliotek w Małopolsce oraz ze strony: <http://pl.freepik.com/>.

Informacje opracowano na podstawie danych zawartych w formularzach statystycznych K-03 oraz sprawozdaniach bibliotek publicznych w województwie małopolskim za rok 2009.

Opracowano:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

Dział Edukacji, Nauki i Badań

www.rajska.info